
AI DICHTBIJ

Publicatie/Dossier vervolgpagina

Kunstmatige intelligentie: het klinkt misschien als een ver-van-je-bed-show, maar in feite komt artificial intelligence steeds dichterbij. Enkele voorbeelden van AI die waarschijnlijk al in jouw leven zijn doorgedrongen, en die je versteld doen staan van de slimheid van machines, met een focus op de kernfuncties van de bibliotheek.

Microsoft: computer als journalist

Hoe goed zou een computer nieuwsberichten kunnen schrijven? Bij MSN durven ze het wel aan. Microsoft ontsloeg in mei 2020 duizenden werknemers die zich voorheen bezighielden met het schrijven van content voor de nieuwswebsite van MSN. Die berichten zijn vaak herschreven versies van meer gerenommeerde websites van kranten. De ontslagen journalisten hadden zo hun twijfels bij deze keuze gezien de 'strict editorial guidelines' die volgens het platform moeten worden gehanteerd.

[Lees het nieuwsbericht van *The Guardian*](#)

Google: Talk to Books

In april 2018 kwam Google met een nieuwe zoekfunctie: Talk to Books. Met deze tool worden vragen van Google-gebruikers beantwoord met behulp van de database van Google Books. Daarvoor maakt de functie gebruik van AI-technologie, die direct reageert op de verzoeken van gebruikers door de boeken te scannen en het meest geschikte antwoord te kiezen. En daarin wordt Talk to Books steeds beter: door gebruik te maken van *machine learning* begrijpt de zoekfunctie steeds beter waar hij het beste antwoord vindt. Hiermee hoopt Google nog meer gebruikers het juiste antwoord op hun vragen te laten vinden – niet door een lange lijst met links te presenteren, maar door exact de juiste informatie geven: helder, beknopt en betrouwbaar, ondersteund door vakliteratuur. Een kleine kanttekening: de functionaliteit werkt vooral goed voor feitelijke zaken, en minder voor complexere vragen over geschiedenis, politiek of cultuur.

[Probeer Talk to Books uit](#)

Novel Effect: interactief voorlezen

Als ouder doe je tijdens het dagelijkse voorleesuurkje je uiterste best de aandacht van je kind erbij te houden. Novel Effect helpt daar een handje bij: de mobiele app maakt gebruik van spraakherkenningstechnologie om muziek, geluidseffecten, stemmen en andere audio aan het verhaal toe te voegen. Door de stem van de verteller te volgen speelt de app de geluiden op het juiste moment af. Er zijn honderden verhalen beschikbaar en er worden er steeds meer toegevoegd.

[Ga naar de website van Novel Effect](#)

DeepZen: gesproken tekst genereren

Steeds meer mensen zetten liever een stem op hun oren als ze een boek tot zich willen nemen. Toch is het maken van een luisterboek een bijzonder kostbare bezigheid. Waar schrijvers in de beginjaren hun eigen boeken nog weleens op een cd inspraken, worden tegenwoordig vaak acteurs of bekende Nederlanders ingevlogen. Tegenwoordig kunnen luisterboeken gelukkig ook automatisch worden gegenereerd: spraaksystemen worden tenslotte steeds geavanceerder, waardoor het niet langer nodig is naar een haperende voorleesstem te luisteren. Via DeepZen is het zelfs mogelijk zelf een tekst door zo'n levendige computerstem te laten voorlezen. Je kunt zelfs kiezen voor verschillende soorten stemgeluiden.

[Ga naar de website van DeepZen](#)

Envision: visueel zoeken

Envision is een smartphone-app die alle tekst voorleest die hij tegenkomt: van voedselverpakkingen tot posters, van ondertitels tot displayschermen. De app herkent zelfs handgeschreven tekst en begrijpt meer dan zestig talen. Maar dat is niet alles: de app kan ook kleuren beschrijven, bar- en QR-codes van producten scannen en zelfs complete beschrijvingen geven van wat hij ziet. Je kunt de app zelfs gebruiken als zoekfunctie in het dagelijks leven: ben je op zoek naar je mok, sleutelbos of zelfs een persoon in een menigte, dan vraag je de app de omgeving te scannen. Niet alleen handig voor blinden en slechtzienden, maar voor iedereen die goed kijken graag uitbesteedt.

[Ga naar de website van Envision](#)

Google Duplex: restaurant boeken

Denk jij dat je het doorhebt wanneer je niet met een mens maar met een computer praat? Het antwoord op die vraag is waarschijnlijk veranderd wanneer je eenmaal hebt kennisgemaakt met Google Duplex. Wie in Amerika telefonisch bij een restaurant reserveert, loopt het grote risico niet door een medewerker, maar door Google te worden geholpen. Er zijn zelfs adempauzes en uhm's ingevoegd om de stem nog menselijker te laten klinken. Vervolgens wordt de klank verder geholpen door Google Assistant, die een bevestiging van de reservering naar de klant verzendt. Toch blijkt het systeem nog niet helemaal goed te werken: in bijna veertig procent van de gevallen moet Google Duplex alsnog een mens inschakelen om het telefoongesprek tot een goed einde te brengen, zo bleek uit een onderzoek van de *New York Times*.

[Lees meer over Google Duplex](#)

IBM: debatteren met een computer

Bij IBM gaan ze nog een stapje verder: daar hebben ze een computer ontwikkeld die met mensen kan debatteren over complexe onderwerpen. De Project Debater gaat daarbij uit van de miljoenen artikelen en boeken die hij tot zich heeft genomen. Het mag dan nog geen debatwedstrijden winnen, toch wist het systeem bij demonstraties twintig procent van het publiek om te praten. Volgens IBM helpt de Project Debater afleidende zaken als emotie en ambiguïteit uit te schakelen, waardoor we tijdens het debat enkel oog hebben voor wat echt telt: de sterkte van de argumenten.

[Lees meer over de Project Debater](#)

NBD Biblion: automatisch metadateren

Het zou voor bibliotheken over de hele wereld een hoop werk schelen: niet meer ieder boek handmatig te hoeven voorzien van metadata. Niet voor niets zijn nationale bibliotheken over de hele wereld – van Duitsland tot Singapore – bezig om dit voor elkaar te krijgen. In de nabije toekomst zouden op basis van het automatisch scannen de inhoud bijvoorbeeld trefwoorden kunnen worden toegekend. In Nederland is NBD Biblion momenteel bezig met een groot project dat dit mogelijk moet maken, inclusief automatische titelverrijking, zoals toevoeging van genres, samenvattingen en recensies.

[Kijk het webinar Automatisch Metadateren van NBD Biblion terug](#)

Online Bibliotheek: persoonlijke aanraders

Een wat oudere vorm van AI, maar zeker niet eentje om onvermeld te laten: de aanbevelingen die je aan de zijkant van je scherm krijgt wanneer je in de online Bibliotheek een e-book hebt uitgekozen. Ben je eenmaal aan *De brug* van Geert Mak begonnen, dan krijg je automatisch andere reisboeken als tip. Dit systeem kennen we al langer van websites als Amazon en Bol.com. Aanvankelijk werden deze aanbevelingen gegenereerd op basis van het koopgedrag van anderen; tegenwoordig worden de vergelijkingen gemaakt op basis van de inhoud van de boeken.

[Ga naar de online Bibliotheek](#)